

At få en epilepsihund

Epilepsi er en farlig og ubehagelig lidelse. Det er vigtigt at kunne reagere, når et anfald er på vej. Her fortælles om en familiehund, der blev trænet til at være Danmarks første epilepsihund.

Af Jeanette Dahlkvist

Fotos: Frank Sams-Dodd

En rideulykke for 3 år siden er årsagen til, at jeg i dag kan skrive dette indlæg. For mens jeg lå sløret af medicin, så resten af familien tv-udsendelsen "Hunde på job" (jeg har aldrig selv set udsendelsen).

Efterfølgende kunne de referere, hvordan den epilepsihund, man havde fulgt, markerede, at et anfald var på vej. Det var stort set på samme måde, som vores hund er kommet til at markere mine anfald i dag.

Da masser af anfald havde fyldt vores liv igennem mange år, blev det pludselig et mål i sig selv at finde ud af alt, hvad der var om emnet. Det stod hurtigt klart, at man ikke uddanner epilepsihunde i

Danmark. Men efter et års tid med genoptræning spirede ideen mere og mere. Via internettet pløjede vi alt tilgængeligt materiale igennem. Herunder fandt jeg frem til servicehundetræneren Jeanette Sams-Dodd, som uddanner epilepsihunde. Til trods for, at jeg kunne meget af indholdet på hendes hjemmeside udenad (det lød bare så spændende!), afholdt det mig alligevel fra at kontakte hende, da hun på daværende tidspunkt var bosat i Spanien.

Efter adskillige måneder tog jeg alligevel mod til mig, og efter flere indledende mails talte vi sammen i telefonen. Egentlig var udgangspunktet at starte med en hvalp, hvilket på daværende tidspunkt

ikke var optimalt for mig på grund af ulykken.

Men ret hurtigt pejlede Jeanette sig ind på de evner, vores egen hund - kaldet Nala - havde (har). Herefter blev det besluttet, at Jeanette skulle komme og besøge os for at vurdere mulighederne for at bruge Nala som epilepsihund. Nala er en Dalmatiner.

3. juli 2006 blev en ganske særlig dag

Hele familien skulle være til stede, for ikke kun Nala skulle vurderes, men også vi andre. Vi er: Morten på 14, Mathilde på 13, Magnus på 11, John på 49 samt undertegnede på 41. Jeg har haft epilepsi i 16 år.

Jeanette havde i meget tydelige vendinger sagt, at vi ikke måtte forvente at blive godkendt. Der var absolut ingen garantier for, at Nala og jeg kunne komme under uddannelse. Vores forhold skulle simpelthen under lup!! Via mails og telefonisk kontakt var Jeanette orienteret om gode såvel som uheldige sider hos Nala. Herunder en del unoder!!! Men også måden, som vores familie var skruet sammen på: børnene i skole, John under uddannelse og jeg selv som pensionist, diverse aktiviteter, ekstra kammerater samt andre relevante ting, hvad angår vores dagligdag.

Egentlig tror jeg, det har været et kosteligt syn at se hunde og børn ligge flettet ind i hinanden, samtidig med at hundene syntes, det ville være fair at få del i kagerne, som stod på bordet. De kunne såmænd sagtens have fundet på at gå ud og stjæle på køkkenbordet. Alt i alt nok svært at forestille sig, at Nala kunne ende med at blive en velfungerende epilepsihund med adgang i det offentlige rum.

Alle var meget afbalancerede, grænsende til det magelige! Selv var jeg utrolig nervøs. For at dette overhovedet kunne komme til at fungere, var det en 100 %'s nødvendighed, at jeg var helt åben og dermed lagde mine svage sider på bordet, da det var dem, vi havde brug for hjælp til at "løse". Meningen var, at det var her, Nala skulle vise sit "talent". For det er her, sagens kerne er. Nala er en syv år gammel tæve, som John mente svagt ændrede sin adfærd samtidig med, at jeg fik et anfald. Ændringen var dog så svag, at vi ikke kunne bruge det i praksis, og den kom for sent til, at jeg selv kunne nå at opfatte den.

Efter 5 timers intensiv samtale blev det aftalt, at vi skulle mødes en gang mere i ugen. Som første gang gik meget af snakken på vores forventninger hver især. Børnene meldte klart ud, at de så det som en fantastisk god måde til at komme af med det kæmpe ansvar, som de har båret rundt på i årevis. Da vi ligeledes havde været ude på tur, så Jeanette med egne øjne kunne få en fornemmelse af vores samarbej-

Jeanette Sams-Dodd har trænet Nala.

de, blev enden på det hele, at der var basis for at starte projektet.

Nala blev trænet til at advare mig

Måske var det meget godt, at jeg ikke vidste, hvor hårdt det ville blive. For indrømmet, jeg troede, at Jeanette ville tage over, når tingene blev for svære!!!!!! Nala og jeg skulle nu til at knokle. Og jeg mener virkelig knokle. Så fra at være ret ulydig sofahund, skulle der nu knokles på for at gøre Nala klar til at begå sig. Hold da op! Det lå ikke lige til højrebænet, og Nala tog fussen på mig igen og igen.

I alle år var hun blevet båret ned ad trappen, fordi den var for stejl, hun havde tippet ved bordet, stjålet fra bordet, var stukket af og havde i øvrigt en del andre ting, som bare ikke behagede hende.

Men hun havde det allervigtigste, nemlig evnen samt et temperament og livsopfattelse som gjorde, at hun var "værd" at bygge på til dette formål. Så fra at ligge på sofaen, blev vi begge nu udsat for de "værste" prøvelser. Pyha. Stakkels hund. Hør lige: gå pænt, komme når der bliver kaldt, køre i tog, ikke snuse til alle mennesker, ikke vende sig efter børn med slik eller is, gå glip af al den opmærksomhed man ta'r, når man tilhører en populær hunderace, komme på re-

stauranter, i butikker, i supermarkeder uden overhovedet at vende hovedet mod hylderne, et smut i Illum, samt være i stand til at takle stressede situationer - og dermed menes, at have overskud til at begå sig og stadig evne til at gøre opmærksom på, at der er anfald på vej.

Helt konkret var hele døgnnet nu ændret til, at alle i familien skulle overholde de krav, der nu stilledes for at bevare lydighedsniveauet. Det var utrolig svært i begyndelsen. Men Nalas status som hele familiens klappe/kæle/hygge-hund blev ikke forandret. I stedet kunne man sige, at dagsordenen blev en smule anderledes. Hun har altid et øje på mig, og uden at Nala ved det, er hun så at sige altid på job. Og tænke sig, hun er blevet meget mere glad. Samtidig har det været nødvendigt i den grad at højne Nalas kondition. (Min kunne forbedres væsentligt, ups).

Hvad er det så, Nala kan i dag?

1. De første gange hun ikke ville med, når vi skulle ud at gå tur, blev jeg irriteret og også hidsig. Jeg mener: Man står der og er klar. Hun vil IKKE med, og efter nærmere studier, ja, så slog det ikke fejl. Inden for et kvarter til en halv time fik jeg anfald.

Jette Dahlkvist og Nala på vej til træning.

2. Hun kan blive noget så "irriterende" og danse rundt om mig, så jeg ikke kan koncentrere mig. Når jeg registrerer det og går hen og lægger mig (hvis det er derhjemme), så ligger hun oppe hos mig lige indtil kort før et anfald, så hopper hun ned. Hun er den eneste Dalmatiner, jeg kender, der frivilligt lægger sig på gulvet!!! Så snart det er overstået, hopper hun op og ligger og kigger på mig, indtil jeg er nogenlunde klar. Så lægger hun sig til at sove.

3. Jeg har prøvet at gå tur om aftenen, og pludselig begyndte hun at danse rundt. Først blev jeg bare irriteret, for vi var jo lige gået hjemmefra. Hun blev simpelthen ved med at gå ind foran mig. Pludselig fik jeg tænkt, at jeg hellere måtte vende om og gå hjem. Men da jeg vendte om, stillede hun sig ganske enkelt på tværs... jeg fik ringet hjem og kunne ikke helt holde styr på, hvad der blev sagt, men i hvert fald blev jeg hentet, og jeg fik kort efter et meget voldsomt anfald. Vi er sikre på, at grunden til, at hun markerede så sent, var, fordi vi kom hjem fra et besøg, hvor hun ikke havde været med. Lige da vi kom hjem, stak jeg bare hovedet ind og ville direkte ud at gå. Hun har ikke haft mulighed for at reagere lidt før.

4. Hun kan sætte sine ører, så hun ser så sølle ud. Hun får et helt specielt udtryk. Dette har hun bevist i myldretiden på Hovedbanen. Jeg fik sat mig, og tingene gik stille og roligt.

5. Den mest voldsomme markering kom en eftermiddag, hvor vi havde været i København. Derinde kunne jeg godt mærke, at det var noget møg. Rigtig mange bænke nåede jeg at sidde på, inden vi nåede Hovedbanen og kunne tage toget hjem. Nala er nu meget insisterende. Først da vi kommer til Store Heddinge, må hun sætte afgørende ind. Hun kaster sig ind foran mig, så jeg falder. Jeg har på det tidspunkt ikke reageret på hendes advarsler i adskillige timer.

Støtten fra familie og træner

Nu er det vigtigt at slå fast, at man ikke slipper af med epilepsien og diverse gener, blot fordi man har en dygtig hund. Men for mit vedkommende er min "søllefølelse" blevet vendt og drejet mange gange. For godkendelsen og det meget tætte forhold til Nala ville ikke være nok til at påbegynde projektet. Uden den stensikre og ubetingede støtte og opbakning fra John, børnene og mine forældre havde

tingene ikke engang kunnet komme videre end til "tegnebrættet". Tillid og trykthed i forhold til Jeanette ville i virkeligheden være det altafgørende for mig. For nok er muligheden for en epilepsihund en utrolig drøm, men den ville jo ikke holde, hvis Jeanette ikke kunne ta' mig ud på den anden side af de utrygge/for mig "farlige" og svære situationer, som jeg på en gang inderligt ønskede at kunne takle på egen hånd, men samtidig frygtede så inderligt!

Jeg var ikke i tvivl. Vi gik fra start utroligt godt i spænd sammen, og selvom jeg havde alverdens "gode" undskyldninger, når tingene snerpede til, ja, så var Jeanette indbegrebet af ro, overblik og konsekvens. Disse ting sammenholdt blev dét, der fik vendt billedet fra "hvor er det altså synd for mig" til "hold op, hvor er jeg egentlig heldig at have muligheden for dette projekt!"

Igen er det straks vigtigt at pointere, at der ikke ligger et garantibevis, hvorpå det kan læses, at med en epilepsihund vil alt blive godt, og du vil se lyset! Så enkelt er det desværre ikke!! Men med en vilje og masser af gåpåmod var Jeanette på pletten med positive "indsprøjtninger", hver gang jeg var ved at køre af sporet og miste modet. Stadig er ansvaret mit, når vi er ude.

Nalas fornemmelse for anfald

Jeg tror, de fleste i min situation kan sidde hjemme og føle, at det hele er noget skidt. Man må hellere blive hjemme, for det kunne føles, som om der er anfald på vej. Det kan der selvfølgelig også sagtens være, men for mit vedkommende er det blevet gjort selvforstærkende. Dvs.: blive hjemme, ingen anfald, gå glip af ting, ynke og klynke.

Her har Nala virkelig også vist sit værd. For eftersom hun ikke vil med, hvis hun føler, at der er anfald på vej inden for kort tid, ja, så tvinger det mig til virkelig at mærke efter en ekstra gang. Fordi hvis

ikke hun føler, at der er noget på vej, og jeg går og er sølle hele dagen, gør hun klart opmærksom på, at NU forventer hun, at vi skal ud at hygge os. Dvs. at jeg har forventninger til hende om at hjælpe mig, men hun har så sandelig også forventninger om, at jeg gør noget for hende, og er jeg ikke på toppen, men uden tendens til anfald, stiller hun sig hjertens gerne tilfreds med en supergod gåtur!

Børnene aflastes

Løbende i processen har Jeanette haft samtaler med børnene. Det har været utroligt rørende at høre, hvordan de stille og roligt, i takt med at vi er blevet så sikre, har sluppet det kæmpe ansvar, de altid bar rundt på. Tidligere var det sådan, at før vi tog af sted, kiggede de mig i øjnene for at se, hvordan jeg havde det, eller de kunne spørge flere gange i løbet af en dag, om vi ikke bare skulle blive hjemme. Vores store havde det dårligt med at tage i skole, når han vidste, at jeg havde det dårligt. Men på det

punkt har tingene virkelig ændret sig.

Som en overraskelse har der været en del sidegevinster: Børnene er blevet mere trygge. John og mine forældre er blevet mere trygge. Det har rykket mine grænser. Det kunne blive min største sejr nogensinde.

Epilepsihund med karmoisinrød kappe

En ting, der har overrasket os meget, er de forklaringer, vi hele tiden må komme med, når vi træner med kappe. Den kappe, vi får, er "karmoisinrød", og den kendes ikke. Af gode grunde. Mens det er enkelt at genkende en servicehund med den blå kappe, hvor personen er handicappet. En førerhund er også letgenkendelig. Men når vi træner, er der jo ingen synlige tegn på handicap, og de fleste har troet, at vi bare har taget en vest på!! Så det er et punkt, jeg frygter lidt, når jeg de første gange skal forklare mig på egen hånd!

Jeanette Dahlkvist har stor glæde af Nala.

Har jeg troet på det hele tiden?

Nej, men jeg har håbet. Og jeg tror, vi nåede helt hen omkring februar, før jeg ændrede "hvis", til "når" vi får kappen. Men fra start var én ting stensikker: Hvis jeg ikke klarede det, havde jeg stadig verdens dejligste hund. Også uden kappe.

Efter 16 år og masser af anfald skulle det ende med et guldorn: En epilepsihund.